

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*. 

U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

BOXTELSCHE KLOOSTERS

Inleiding

Terwijl in veel andere landen de R.K. Godsdienst zoveel mogelijk wordt tegengewerkt of pogingen worden aangewend, om hem uit te roeien en zijn belijders aan miskening, achteruitzetting, zelfs aan vervolging en uitmoording bloot staan, zien we in ons gezegend land hem heerlijk bloeien en aan invloed en kracht steeds toenemen.

Gelukkig het land, waar de R.K. Godsdienst ongestoord zijn zegenrijk werk kan uitoefenen en waar de bewoners dien godsdienst beleven in het particulier en in het openbaar.

Ik zeg met opzet: beleven.

Want, waar de Roomsche Godsdienst niet anders is dan een kleed, dat enkel dient om veel ongerechtigheid te bedekken, daar zal het kwaad even goed welig tieren.

Daar ligt de grond van de zoo dikwijls gehoorde beschuldiging, dat 19 eeuwen Christendom de wereld niet hebben kunnen verbeteren.

In ons land genieten de Katholieken gelijke rechten met alle andersdenkenden. En daarmee zijn ze absoluut tevreden.

Naar voorrechten, boven andere landgenoten, verlangen zij niet.

Wel hoort men af en toe onbewijsbare en belachelijke beschuldigingen aan het adres van Rome; zelfs in de Tweede Kamer zetelen enkele kampvechters, die als Don Quichote tegen Roomsche windmolens vechten en hun waardigheid bezoedelen met de meest dwaze aantijgingen en beschuldigingen.

Wij kunnen daarvoor kalm onze schouders ophalen en onzen eigen Roomschen gang gaan

Waar het Katholicisme de vrijheid heeft, om zich onbelemmerd te ontwikkelen, daar verrijzen de Roomsche Kloosters als symbolen van den Roomschen godsdienst.

Schier overal in ons land treft men ze aan. Zelfs in bijna uitsluitend Protestantsche streken verheffen ze hun torentjes ten hemel.

Heel veel komen ze voor in ons Roomsche Zuiden, waar zij, als het ware, een onmisbaar deel uitmaken van het landschap.

Boxtel maakt in dat opzicht geen uitzondering. Het mag zich verheugen ruimschoots met kloosters gezegend te zijn en het bevindt er zich wel bij.

Daartoe in staat gesteld door de Uitgevers-Maatschappij „Het Archief" te 's-Gravenhage, Anna Paulownastraat 5, willen wij in de volgende bladzijden een en ander van die Kloosters vertellen.

Als de lectuur er van den lezer eenige oogenblikken heeft kunnen interesseeren, zal dat aangenaam zijn aan den schrijver

BOXTEL, Januari 1938.

H. Hendriks.

Het Liefdegesticht "Duinendaal" van de Eerw. Zusters van J. M. J.

Het gesticht bestaat uit een groot complex van gebouwen, die wèl door samenvoeging, allermintst door bouworde of stijl één geheel vormen. Naarmate de behoeften stegen, werd er telkens aangebouwd; de laatste jaren nog een modern ingerichte lagere en Mulo-school en aan de andere zijde een mooi ziekenhuis.

Ook de werkkring daarbinnen vormt geen eenheid: onderwijs-geven; zieken-verplegen; zorgen voor ouden van dagen; voor inwonende kostdames en -heeren; voor pensionnaires; ziedaar de veelvoudige taak der Zusters van J. M. J., die het gesticht bestieren en er alle werkzaamheden verrichten.

Reeds in de 15e eeuw, zegt Coppens, stond te Boxtel ter plaatse Croonenburg, recht over den toren der parochiekerk een nonnenklooster, in 1472 gesticht St. Elisabethsdal genaamd. Tot het jaar 1507 beleefden de kloosterlingen den derden regel van den H. Franciscus; toen zijn zij door den provinciaal der Minderbroeders in de orde der Clarissen aangenomen.

Na veelwederwaardigheden, door brand, plundering en revolutie veroorzaakt, moesten zij eindelijk in 1717 op last der landsregering, het klooster verlaten. Zij begaven zich voorloopig naar Hoogstraten. De Provinciaal der Minderbroeders vond voor haar een nieuw verblijf in het stadje Megen, in het vrije graafschap van dien naam, waar zij zich in 1720 vestigden en nu nog een bloeiend Convent vormen. Het klooster te Boxtel is in 1727 verkocht en de kerk is daarna afgebroken. Niet ver van de plek, waar eens de Clarissen van St. Elisabethsdal God dienden, ligt nu het liefdegesticht „Duinendaal", dat tot patrones heeft de H. Anna.

De hoogerwaarde Heer Deken van Boxtel, G. J. Wilmer, stichtte in 1853 het oorspronkelijke gebouw dat in 1855 betrokken werd door eenige zusters van de Choorstraat in Den Bosch, die onderwijs gaven en oude vrouwen verpleegden.

Toen in 1861 de wenschelijkheid werd gevoeld, om ook oude mannen op te nemen, trokken de Zusters van Maria en Jozef zich terug en haar opvolgsters waren de Zusters van J. M. J., wier moederhuis staat op den St. Janssingel, eveneens te 's-Hertogenbosch. In 1904 werden nieuwe bewaarscholen gebouwd, terwijl de bestaande als internaat werden ingericht. In 1920 werd overgegaan tot den bouw van de St. Jozefsschool voor Mulo, die in het gebouwen-complex het uiterste rechtergedeelte inneemt.

In Mei 1909 werd in Boxtel de z.g. Dr. Hoek's Vereeniging opgericht, die zich ten doel stelt de bestrijding der T.B.C.; het verstrekken van verbandmiddelen en het uitleenen van instrumenten, noodig bij de ziekenverpleging.

Den 1en October 1910 werd aan het gesticht een kliniek verbonden, waar aan minvermogene zieken gratis hulp wordt verleend. Dat het ziekenhuis een weldaad is voor Boxtel, behoeft wel geen nadere verklaring. Heel veel operaties geschieden er door specialisten uit het in de nabijheid liggende 's-Hertogenbosch en - wat van groot belang is - de verplegingskosten zijn aanzienlijk minder dan in de groote ziekenhuizen in den stad. Een door de Dr. Hoek's Vereeniging aangestelde Wijkverpleegster verleent hulp bij zieken aan huis.

Aan de voorzijde van „Duinendaal" is een fraai park, speciaal aangelegd voor de processies die den H. Bloeddoek komen vereeren in de nabijgelegen St. Petruskerk. Kunstig aangelegde paden met vertakkingen naar de staties van den H. Kruisweg voeren naar het hoogoprijzende openlucht-altaar, voor hetwelk een zevental straalpaden de bedevaartgangers er het vrije gezicht opgeven. „Duinendaal" is een der uitgebreidste huizen der Congregatie van J. M. J.. Er zijn ruim 60 Zusters; er wordt onderwijs gegeven aan ruim 400 kinderen, waaronder een 60-tal pensionnaires, die er een welverzorgde opvoeding ontvangen. Zoo is „Duinendaal" een zeer nuttige en, om zijn ziekenhuis vooral, voor Boxtel een onmisbare instelling, welker zegenrijk werk alom ten zeerste gewaardeerd wordt.

„Sint Ursula", het Klooster der Eerwaarde Zusters Ursulinen

Hoog verheft zich het front van dit modern gebouwde klooster en breed strekt het zich uit langs de Nieuwe Kerkstraat. Aan de Oostzijde sluit er zich de fraaie kloosterkapel bij aan en aan de Westzijde wordt het begrensd door de terreinen van de pastorie der kerk van het H. Hart. Het maakt een imposanten indruk, dit majestueuze gebouw met zijn vier hoektorens en beslaat met de daarachter gelegen boerderij en tuinen

een respectabele oppervlakte.

Vóór het Klooster strekt zich een bloemrijk terras uit en twee inrijpaden voeren naar den hoofdingang. Aan weerszijden buigen vleugels van het klooster zich diep naar achter, waar zij weer aan elkaar verbonden zijn door een ander gebouw, waarover aanstonds meer.

Het klooster is gebouwd in 1911 en het spreekt vanzelf, dat het op moderne wijze is ingericht. De nog nieuwere kapel is een juweeltje. Zij bezit o.a. een prachtig hoogaltaar, met overhuidend baldakijn, rustende op vier sierlijk oprijzende marmeren zuilen. Langs de wanden bevinden zich fraaie, eikenhouten koorbanken.

De bewoonsters van dit alleszins bezienswaardige klooster zijn Ursulinen van de Romeinsche Unie.

Dit laatste ter onderscheiding van andere beschermelingen van St. Ursula, die zich niet bij genoemde Unie hebben aangesloten.

De stichteres van deze Orde is de H. Angela (1470-1540), die uit nederigheid niet haar naam gaf aan haar volgelingen, maar dien van St. Ursula, onder wier bescherming zij haar dochters stelde. Oorspronkelijk waren de meeste Ursulinenkloosters autonoom; d.w.z. onafhankelijk. Ze leidden een zelfstandig bestaan en vormden een lichaam op zich zelf. Maar omstreeks 1900 hebben veel Ursulinenkloosters, in alle landen en werelddelen zich aaneengesloten en vormen sinds, wat men noemt de Romeinsche Unie, omdat in Rome de hoofdzetel is en daar de Algemene Overste haar verblijf houdt in de schaduw van de Sint Pieterskerk.

Het uitsluitend doel der Ursulinen is: onderwijs geven; en op het terrein van het onderwijs staan ze dan ook bijzonder goed aangeschreven. De Buxtelsche Ursulinen hebben vooreerst een fröbel-school. Dan een zeven-klassige lagere school, waarvan de zevende klas meer speciaal ingericht is op de behoeften van het latere dagelijksche leven. Een groot gedeelte van den leertijd wordt besteed aan nuttige handwerken en ander huishoudelijk werk. Dat lijkt mij uiterst praktisch, omdat de meisjes, die op het punt staan de schoolbanken voor goed te verlaten en de wereld in te gaan, nu kennis kunnen maken met veel van datgene wat haar in 't latere leven zoo uitstekend zal te pas komen. Dit nieuwe systeem wordt door de ouders ten zeerste gewaardeerd.

Vervolgens hebben de Ursulinen een zeer bloeiende Ulo-school voor in- en externen. Daar worden de leerlingen met succes bekwaamd voor het Mulo-examen en voor het behalen van diploma's voor handelsrekenen, muziek, stenografie en typen.

In het prospectus voor het Internaat lezen we onder den titel „Doel”: De inrichting stelt zich ten doel R.K. jonge dames uit den gegoeden stand te vormen tot godsdienstige, ontwikkelde, degelijke en praktische vrouwen, die zowel de maatschappij als het huisgezin tot nut en eer kunnen strekken. Daarom zal de grootste zorg worden besteed, om den geest der jonge meisjes te verrijken met de kennis, welke onze tegenwoordige maatschappij van een beschaafd meisje eischt en niet minder om haar karakter vastheid en vorm te geven en in hun hart die deugden aan te kweeken, welke het schoonste sieraad moeten zijn voor elke Katholieke jonge vrouw.

De Ulo-school bevindt zich achter het hoofdgebouw en kan bogen op een alleszins doelmatige en fraaie inrichting.

Het St. Odulphus-Gesticht te Gemonde, gemeente Boxtel

Gemonde is een kerkdorp, behorende tot vier gemeenten: Boxtel, St. Michielsgestel, Schijndel en St. Oedenrode. Het zustersklooster ligt op Buxtels grondgebied. Het werd gesticht door den Zeereerwaarden Heer Pastoor Van Kessel in 1865, tegelijk met school en kapel, uit eigen middelen.

Niet gemakkelijk was het om zusters te vinden, die het klooster wilden bewonen, maar ten slotte had de Pastoor succes bij de Zusters van J.M.J uit Engelen bij Den Bosch en weldra vestigden er zich een 6-tal in het nieuwe gebouw, dat den naam kreeg van „St. Antonius Gesticht”.

In 1935 werd het aanmerkelijk uitgebreid met een afzonderlijk gebouw voor oude mannen en vrouwen.

De tegenwoordige pastoor, de Zeereerwaarde Heer Van Doremalen, gaf nu aan het geheel een anderen Heilige tot patroon en wijdde het toe aan „St. ' Odulphus”.

Er wordt onderwijs gegeven aan ongeveer 300 meisjes, in de bewaar-, leer- en naaischolen.

Dat het leven in een dergelijk klooster, gelegen in een rustig dorpje, een kalmen gang gaat, spreekt wel vanzelf. Maar de kleintjes ontvangen er de noodige oppassing in de allerprilste jeugd; de leerplichtige meisjes leeren er, wat haar ontwikkeling bevordert; de oudere kunnen vaardigheid opdoen in de in elk gezin noodzakelijke handwerken en de ouderen van dagen krijgen er een welverzorgde oppassing.

Een dergelijk gesticht is ook voor het kleinste dorp of gehucht van het allergrootste belang.

Procure der Witte Paters

„St. Charles is een studiehuis dat door zijn ligging minder geschikt is voor allerlei zaken, die een vlugge afdoening eischen en van waaruit men niet elk oogenblik in persoonlijke communicatie kan treden met de buitenwereld.

De kom van Boxtel, gelegen aan 4 spoorlijnen, is daarvoor meer geëigend.

Op 13 October 1917 ontving de toenmalige Overste van „St. Charles", Père Raeskin, van 't Moederhuis Maison Careé in Algiers, de opdracht, een ander huis te zoeken, om als Procure te dienen. Na heel wat moeilijkheden werd er een geschikt bevonden en aangekocht. 't Was het groote heerenhuis, eertijds bewoond door de Familie Van Rijkevorsel van Kessel, op den Burgakker, een naam, die herinnert aan het kasteel of de burg van Stapelen.

Hier wonen de paters, aan wie tot herstel van gezondheid de Hollandsche lucht is aanbevolen. Maar ook die paters brengen hun dagen niet in ledigheid door. Ze onderhouden de relaties met de vrienden en weldoeners hunner missiën; ze nemen deel aan de Missie-actie in Holland; zooals Missie-tentoonstellingen, Missiedagen, Missiewerken e.d.

Ze voeren de redactie der Annalen Ze verzenden goederen naar de Missiën in Afrika, zoowel die, welke gevraagd zijn door de Paters uit de Missie, als die, welke gezonden worden door de familieleden en weldoeners. Ze ontvangen de altijd welkome bezoekers, die wenschen kennis te maken met de Witte Paters, hun werk, hun bezienswaardig museum en hun Missiën.

Sinds, de Witte Paters een Hollandsche Provincie gesticht hebben, woont in de Procure te Boxtel de Provinciale Overste.

Het Postulantenklooster van de Witte Zusters te Boxtel-Esch

Het Postulantenklooster van de Witte Zusters is even over de grens Boxtel-Esch gelegen. Een schitterend laantje, idyllisch omlijst door rank oprijzende denneboomen, voert van den Bosschen Weg, aan de Zuidzijde van den tuin van St. Charles naar de spoorbaan Boxtel-Den Bosch en verder naar het landelijke Esch.

Aan de Noordzijde van dien weg ligt het prachtige buitenverblijf „Den Eikenhorst"; aan den Zuidkant bevinden zich, omlijst door struikgewas en geboomte, aardige, kleinere landhuizen. Links, aan het einde van de laan, rijst het klooster der Witte Zusters „Sancta Monica". Vóór het klooster, In den voortuin, staat het zwarte beeld van „Notre Dame d' Afrique." In dat klooster worden de postulanten opgeleid, die, na haar proeftijd, naar Algiers zullen vertrekken, om daar haar noviciaat door te brengen. Vandaar gaan ze, waarheen ze gezonden worden in het Zwarte Werelddeel, als verdienstelijke en onmisbare helpsters der Witte Paters. Onderricht geven en zieken verplegen, ziedaar het werk dezer zusters, die in haar witte kleed een levend pendant vormen van de Witte Paters, waarover straks.

De dagelijksche zorgen des levens worden behartigd in de Procure te Boxtel.

De Procure der Witte Zusters „Lavigerie"

Dit, van aanzien allesbehalve kloosterachtige klooster, is gelegen tegenover de uitmonding van den Eindhovenschen weg, aan het einde van de Rechterstraat.

't Is de oorspronkelijke villa „Duinendaal", door de Zusters herdoopt in „Huize Lavigerie". Dit huis heeft een dubbel doel.

Vooreerst is het de Procure van Huize Sancta Monica, zoo juist genoemd. Hier worden alle wereldsche, speciaal financiële zaken geregeld.

Ten tweede is het een rusthuis en herstellingsoord voor Zusters, die een beetje Hollandsch klimaat noodig hebben, om, na de doorgestane vermoeienissen in heete streken en Zuiderzon-afmatting, weer een beetje op haar verhaal te komen en de lichamelijke depressie te overwinnen.

Natuurlijk vindt de bezoeker er heel wat, afkomstig uit of herinnerende aan Afrika.
Al maakt dit geen aanspraak op den weidschen naam van museum, bezienswaardig is het toch.

Het Klooster der Eerwaarde Paters Assumptionisten

bevattende de Apostolische School „H. Theresia van het Kind Jezus"

Vijf minuten ten zuiden van het station der Nederlandsche Spoorwegen, aan de lijn Boxtel-Eindhoven, verheffen zich de torentjes en tinnen van het oude kasteel van Stapelen, eens de trots van Boxtel, thans een verlaten burcht.

Nog sluit de breede slotgracht het kasteel af van de omgeving; nog herinneren binnenplein, ridderzaal en slotkapel aan vroegere grootheid en adeldom, maar de grootheid is verdwenen en geen adellijke jonkvrouw wuift meer met haar sluier uit het torenvenster het welkom toe aan den lang verbeiden ridder op zijn vurig ros.

Toch biedt het kasteel aan den wandelaar nog een opvallend mooi schouwspel, vooral als bij zonnige lucht zijn afspiegeling duikt in het heldere grachtwater. Maar de tijd van glorie van het kasteel van Stapelen is voor altijd en onherroepelijk voorbij. Het werd geestelijk bezit in 1915.

Aan de andere zijde der Zuidgracht, daar is leven en beweging, zij het in kalmte en ingetogenheid. Daar rijst het nieuwe, grootsche klooster van Stapelen, toegewijd aan de H. Theresia van het Kind Jezus.

Waar mogelijk eens krijgsrumoer raasde of vroolijk jachtgeschal weerklonk, daar hoort men nu slechts de haastige stappen der zwarte paters, die het klooster bewonen. Wel weergalmt het park soms nog van joelende, vroolijke kreten, maar het zijn die der honderden studenten, die hier hun opleiding ontvangen tot pater Assumptionist. Het klooster is een trotsch bouwwerk; een fors middenstuk met aan weerszijden lange vleugels, het geheel gekroond door een vierkanten koepel.

Het bijbehorend park is mooi van slank oprijzend geboomte. Fraaie grasperken bedekken den bodem; mooie bloemen geven er kleur en warmte aan en de grot van Lourdes verzinnebeeldt de devotie tot Onze Lieve Vrouw, Wier ten hemel-opneming geprent is in het wapen der paters.

De Congregatie der Paters Assumptionisten werd gesticht in 1850 door den Zeereerwaarden Pater D'Alzon in het college der Assumptie te Nimes in Frankrijk.

Oorspronkelijk bestemd tot het geven van middelbaar en hooger onderwijs, ging zij weldra op aandringen van Paus Leo XIII, tot het missiewerk onder de schismatieken van Klein-Azië over.

In Bulgarije, Roemenië en Rusland werkt zij sedert jaren tot de hereeniging der kerken, door het oprichten van scholen en gymnasia; door de opleiding van den inlandschen Clerus, terwijl de Paters zelf er niet tegen opzien om, met goedkeuring van den H. Vader, tot den Oosterschen ritus over te gaan, waardoor de beste toenadering tot onze gescheiden broeders van het Oosten verkregen wordt.

Ook werd hun onlangs een uitgestrekt Missiegebied toegewezen in Centraal-Afrika (Ituri), waar zij werken aan de bekeering der heidenen.

In de Europeesche landen maakt de Congregatie zich verdienstelijk door allerlei organisaties op godsdienstig en sociaal gebied: gymnasia, zielzorg, predikatie; Notre Dame de Salut met haar hooggeprezen bedevaarten naar Jeruzalem, Rome en Lourdes; de Bonne Presse met de welbekende „Croix quotidienne" en allerlei uitgaven, waarvan sommige, zooals de Noël, een diep godsdienstigen invloed uitoefenen.

Thans is de Congregatie verspreid over Europa, Azië, Afrika en Amerika. Zij telt vier provincies. De constituties werden in 1923 door Rome definitief goedgekeurd.

Het doel der Apostolische School is uitsluitend Nederlandsche jongelingen van 12 à 14 jaar, die ernstig verlangen priester te worden, in de Congregatie der Assumptionisten gelegenheid te geven, om hun Latijnsche studiën te maken. Het studie-program komt nagenoeg overeen met dat van de Seminaries.

De Apostolische school heeft ruime klassen en zalen, geschikt voor 150 studenten.

Het kostgeld bedraagt f 250, terwijl voor het gebruik van boeken een jaarlijksche bijdrage van slechts f 10,- in rekening wordt gebracht. De student moet zijn uit een braaf Christelijk huisgezin; moet een goede gezondheid genieten en bekwaam zijn, om de Latijnsche studies te beginnen. Ook a.s. broeders worden graag in het klooster opgenomen. Het moeten zijn deugdzaame jongelingen, die zich aan God willen

toewijden in den kloosterlijken staat.

Paters en broeders volgen den Regel van den H. Augustinus en dragen ongeveer hetzelfde habijt als de paters Augustijnen. Na een jaar proeftijd leggen zij de geloften af van Armoede, Zuiverheid en Gehoorzaamheid voor een jaar en hernieuwen deze geloften nog tweemaal, telkens voor een jaar. Daarna wordt het nieuwe lid tot het afleggen der Eeuwige Geloften toegelaten.

Kasteel en park der paters worden vaak gebruikt voor liefdadige doeleinden.

Huize “ De la Salle”

Wie den weg volgt vanuit Boxtel in de richting 's-Hertogenbosch, ziet, zoodra hij de kom van Boxtel achter den rug heeft aan zijn rechterhand een aantal wit-gele gebouwen oprijzen in het vlakke veld. Dat is „Huize de la Salle”, zoo genoemd naar den Heilige Jean Baptiste de la Salle.

Daar is het, in die stille omgeving, waar de weldadige rust door niets wordt gestoord, dat de fraters van Tilburg de inrichting besturen, die een school is voor Buitengewoon Lager Onderwijs.

De gebouwen vormden oorspronkelijk een landgoed, een jachthuis, vandaar de naam „Jachtrust.” In 1903 werden ze betrokken door uit Frankrijk verbannen Trappistinnen, die in 1919 weer naar haar vaderland terugkeerden.

Toen werden ze aangekocht door de St. Vincentius-Vereeniging te 's-Hertogenbosch, die ze bestemde voor de aan haar zorg toevertrouwde voogdijkinderen. Later alleen voor achterlijke voogdijkinderen. Als zoodanig is de inrichting ook erkend door de Regeering.

Sinds is het gebouwen-complex aanzienlijk uitgebreid, waarover straks meer.

De inrichting is modern en naar de eischen des tijds gebouwd met ruime verblijf-, slaap-, werk en ontspanningslokalen; is electrisch verlicht; van centrale verwarming voorzien en in het bezit van een eigen, extra voor het Gesticht aangelegde waterleiding, die ruimschoots het water, noodig voor de badinrichting met douche en kuipbaden verschaft en de warm- en koudwaterkranen voedt.

Het Gesticht ligt in een kalme, gezonde omgeving te midden van zijn uitgebreide landerijen, ongeveer 30 Hectaren weiland, bouwland, tuinen en sportterreinen.

De verzorging geschiedt, zooals met een enkel woord boven reeds is vermeld, door de Eerw. Fraters der Congregatie van O.L. Vrouw, Moeder van Barmhartigheid te Tilburg.

Voor het godsdienst-onderricht wordt gezorgd door een aan het Gesticht verbonden Rector. Het huis bezit een eigen Kapel.

De school voor buitengewoon lager onderwijs omvat tien klassen. Het onderwijs wordt gegeven door bevoegde leerkrachten, speciaal voor dit onderwijs opgeleid.

Behalve in de gewone vakken wordt ook nog onderricht verstrekt in slöjd (hout, carton en klei).

Het gymnastiek-onderwijs omvat de vrije- en orde-oefeningen, benevens werktuigoefeningen. Na beëindiging van den schoolplichtigen leeftijd (ongeveer 15 jaar) wordt aan de jongens gelegenheid gegeven zich in diverse vakken te bekwamen. Bijzondere aandacht wordt geschonken aan de tuinderij en fruitteelt, waarvoor in 1932 een oppervlakte van eenige Hectaren is aangelegd, met groote boerderij. Het Gesticht verschaft aan de jongens een gezellig, rustig en aangenaam tehuis met een overvloed van ontspanning en nuttige bezigheid.

Uit de leerlingen van het Gesticht is een harmoniecorps gevormd en een eigen toneelvereeniging voert eenvoudige stukken uit op eigen tooneel. De meest geschikte leeftijd voor opname van jongens, die nog onderwijs moeten hebben, is van 7 tot 12 jaar.

De belangstelling, waarin Huize de la Salle zich mocht verheugen, gaf in 1930 aanleiding tot het ontwerpen van een nieuw internaat ter vergrooting der capaciteit.

Sedert 1932 werden 3 nieuwe paviljoens in gebruik genomen en werd het grondbezit door diverse aankopen nog zeer uitgebreid.

Ziedaar zeer beknopt weergegeven, wat er te zien is en wat er gebeurt op „de la Salle.” Wie nader wil kennis maken met dit allernuttigst instituut, ga er eens een kijkje nemen en hij zal verbaasd staan over de merkwaardige prestaties van fraters en leerlingen.

Is onderwijs-geven overal een ernstige en zware en verantwoordelijke taak, hier wordt van den paedagoog nog veel meer dan elders gevergd van zijn geduld, lankmoedigheid, doorzettingsvermogen en opofferingsgezindheid. De fraters moeten van dat alles een groote dosis in hun bezit hebben of naarstig trachten te verkrijgen. Zij zullen dat gaarne doen, uit medelijden met de aan hun zorgen toevertrouwde, zoo zeer maatschappelijk en geestelijk misdeelde jeugd, ter liefde Gods en vertrouwende op de krachtige hulp

en voorspraak van den beschermheilige en naamgever van het Huis, den heiligen Jean Baptiste de la Salle.

Missiehuis der Witte Paters „St. Charles"

Halfweg tusschen Boxtel en Vught, verscholen, schier verborgen achter een meerdubbele rij van dennen en sparren; omgeven door een breede gracht, ligt het huis der Witte Paters. Alleen de hoofdingang, waarachter een fraai bloemperk, met in het midden een fors beeld van het H. Hart, vergunt een open blik op klooster en kerk. Daar wonen de volgelingen van Kardinaal Lavigerie, den Apostel van Afrika. Daar huizen de Witte Paters, in hun wit Moorsch costuum, met den grooten rozenkrans, afhangend van den hals en de roode chechia op het hoofd, beeld van den eeuwenouden bewoner van Afrika's Noordkust.

Het huis is een statig klooster; de kapel met de mooie gebrandschilderde ramen en de fraaie muurschilderingen is een bezoek overwaard. De daarachter liggende tuin biedt menig schilderachtig plekje en levert een bewijs te meer, dat de stoere en onvermoeide werkkraft van fraters en broeders zelfs den meest stuggen heidegrond ('n kaoje plak" zeiden de boeren) weten te overwinnen.

Daar studeeren de a.s. Witte Paters de filosofie. Daar worden de broeders-postulanten opgenomen, die straks de onmisbare helpers zullen zijn van de paters in de Missie.

Daar komen de afgestudeerde gymnasiasten uit Sterksel; vandaar vertrekken ze naar het noviciaat en scholasticaat te 's-Heerenberg; beide instituten eveneens van de Witte Paters, die sinds korten tijd hier te lande een z.g. Hollandsche Provincie bezitten.

De sociëteit der Missionarissen van Afrika werd gesticht 1 October 1872 door Kardinaal Lavigerie.

Het eerste doel was de bekeering der Muzelmannen van Noord-Afrika en de Sahara. In Januari 1876 werden de drie eerste missionarissen, die in de Sahara doordrongen, vermoord door de Toearegs. In 1895 werd de Soedan bereikt. In 1878 echter waren de Witte Paters reeds naar Midden-Afrika vertrokken en hadden daar de vier eerste vicariaten gesticht onder de negers. De Witte Paters kwamen naar Holland in October 1889. Kardinaal Lavigerie's oorspronkelijk doel met een stichting in Holland was: Broeders Missionarissen te recruteeren, daar dit in Frankrijk door bepaalde wetten bijna onmogelijk was gemaakt.

Het eerste huis, betrokken door de Witte Paters, was Huize „Gerra" te Haren, afgestaan door den bisschop van 's-Hertogenbosch. Het werd betrokken door drie paters, waaronder Père de Louw, de in 1937 overleden Overste der hierna te bespreken Procure. Den 7en April 1892 was „St. Charles" aan den Bosschen Rijksweg gereed en werd toen in gebruik genomen.

Ziedaar in 't kort een deel der geschiedenis van de Witte Paters te Boxtel. God zegene hun moeilijken, maar zegenrijken arbeid hier en in het verre Zuiden.

Slot

We beschreven den geduldigen lezer een negental kloosters in Boxtel. In alle wordt verschillend gewerkt, al naar de regels van het huis en de orde het voorschrijven.

Maar overal wordt gebeden tot dezelfde God in dezelfde bewoordingen, opdat Hij het moeizame werk zegene, tot heil der maatschappij en tot Zijne meerdere Eer en Glorie.

H.Hendriks